Ralf Sund/lk 7.11.2016

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Kirjallinen lausunto kuulemiseen 9.11. klo 11.30

HE 209/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä työsopimuslain 13 luvun 6 §:n muuttamisesta ja 1 luvun 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esityksessä (HE 209/2016) on koottu joukko esityksiä, joiden tavoitteena on osaltaan mahdollistaa hallituksen talouspolitiikan yhden keskeisimmän tavoitteen eli 72 %:n työllisyysasteen saavuttaminen. Hallituksen tavoite on epärealistisen kova verrattuna keinoihin, joilla tavoitteisiin pyritään. Työllisyysaste (15 - 64 –vuotiaat) on ollut 72 %:n tasolla viimeksi vuonna 1990.

Tavoite on epärealistisuudestaan huolimatta kannatettava ja hallituksen esityksessä esitetyillä toimenpiteillä päästään lähemmäs asetettua tavoitetta. Käsitteillä olevan lakiesityksen vaikutukset työllisyysasteeseen rajautuvat alle 1 % -yksikköön työllisyysasteesta. On hyvä muistaa, että kysyntätekijöiden merkitys työllisyysasteen nostossa on monta kertaa merkittävämpää kuin nyt käsillä olevien – kuitenkin pääosin – tarjontatekijöiden.

Palkkatukeen, starttirahaan ja liikkuvuusavustukseen esitetyt muutokset sekä rahoituksen osalta että ehtojen osalta ovat kannatettavia. Toimenpiteiden keskittäminen työttömyyden pitkittymisen estämiseksi on mitä suurimmassa määrin kannatettavaa. Työllisyystilanteen hieman helpottuessa pitkäaikaistyöttömyys on kuitenkin jatkanut kasvuaan, mistä tulee mahdollista tulevaa talouskasvua rajoittava tekijä.

Monet pienemmät uudistukset ovat myös perusteltuja.

Rekrytointikokeilun mahdollistaminen on uusi asia suomalaisessa työmarkkinapolitiikassa. Olennaista kokeilussa on se, että se on täysin vapaaehtoinen sekä työttömälle että yritykselle. Siksi vapaaehtoisuutta on vaalittava huolella.

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
(09) 131 521
Faksi:
(09) 652 367
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

Hallituksen esityksessä todetaan: ”Kokeiluun osallistuva ei kuitenkaan voisi ilman työttömyysturvalaissa tarkoitettua pätevää syytä kieltäytyä kokeilun aikana tai sen jälkeen kokeilun järjestäjän tai työ- ja elinkeinotoimiston tarjoamasta työstä työttömyysetuuttaan menettämättä.” Tämä kirjaus saattaa olla ristiriidassa vapaaehtoisuuden suhteen.

Kyseinen lause tulisi poistaa esityksestä, koska se tarpeettomasti vaarantaa rekrytointikokeilun vapaehtoisuuden.

Monet muutoksista on saattaa voimaan määräaikaisesti kahdeksi vuodeksi. On erittäin tärkeätä, että kokeilukauden aikana, vuoden 2018 mennessä, tehtyjen muutosten vaikutuksia tutkitaan huolellisesti ja arvioidaan laadukkaasti. Palkkatukeen liittyy aina periaatteessa riski kilpailun vääristymisestä. Mahdollisia markkinavaikutuksia on pyrittävä selvittämään huolella.

Hallituksen tavoitteena on palkkatuen rahoituksen muutoksella ja joustavoittamisella saada aikaiseksi pitkäaikaistyöttömyyden kasvun taittaminen. Tämän tavoitteen toteutumista on myös arvioitava huolella.

Rekrytointikokeiluun liittyy eniten epävarmuuksia. Siksi seuranta on erityisen tärkeätä. Se voi toimia hyvänä lisänä sekä työttömille työllistymisessä että piilotyöpaikkojen löytymisessä. Jos lisäksi aito vapaaehtoisuus toteutuu, puolustaa toiminta paikkaansa. Pahimmillaan rekrytointikokeilu voi synnyttää yhden työttömien hyväksikäytön keinon esimerkiksi silloin kun yritys ketjuttaa rekrytointikokeilijoita.

Lisätietoja: pääekonomisti Ralf Sund, ralf.sund@sttk.fi, 050 563 4841